

MAJLIS

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.

TELEFON 206
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A halálmadarak

akik csak ott érzik magukat jól — ahol enyészetet, veszt, pusztulást, romhalmazokat látnak — megint kezdik rémes és háborzongató vijjongásukat.

A hűtlen Itália kék ege alatt magukat a nemes... királyi művészetekben tökéletesítő halál madarak, kik csak a sötét éj leszálltával merik behuzott szárnyukat kiterjeszteni és a nappal gondosan letakart színüket profán szemek kutató tekintete elé bocsájtani, akiknél nem tudjuk, hogy alattomoságuk vagy gonoszságuk-e nagyobb; akik kaméleonszerűen belefurakodnak mindenütt a macska hízágásával és a kigyó okos simaságával, akik mosolyt erőltetnek magukra — mikor a pusztulás ítéletét mondják ki földalatti üregekben a mit sem sejtő, gyanútlan ártatlanokra, mint az erkölcsi, mint az anyagi javakra, a sötétségnek titkos lovagjai, a döglesztően nevetésgés éjféli hókusz-pókusz — népeket és országokat bolondító atyamesterei megint riadót fújnak.

Akkor, mikor a vér, a forradalom és az anarkia fia — az olasz szociáldemokraták — megelégték már a rengeteg emberáldozatot, melyet egyes szülőkörű megfontolatlan politikusi pojiácák miatt kell hozniok; akkor, mikor a vezetők már világosan maguk előtt látják az árulás matematikai-törvényszerű gyásos fináléját: a borzalmas vereséget; — mikor egész Itáliában komolyan foglalkoznak a külön békekötés gondolatával — akkor előálnak ismét a a tizenhárompróbás szabadkőműves torreadorok, akik annak idején a minden önálló cselekvés híján levő nádszálként ingadozó, akarat nélküli királyi bábót, Emánuel — beleugrasztották a háboruba — és a főmester határozata alapján újra megalakították az összes olasz városokban az intervenció bizottságot, hogy az új ülésszakra összes olasz kamarára megint újabb nyomást gyakoroljanak és minden módon, ha kell a legnagyobb erőfeszítések árán is elfojtsák a kormányt az a hajlandóságát, hogy a teljesen cél és eredmény nélküli háborút tisztességes békekérés-sel befejezze.

A dögből lakmározó és fojtott levegőjű odúkban tanyázó halálmadaraknak tehát háboru kell! Háboru mindenáron! Mert mi sem alkalmasabb céljaik elérésére — mint az irtó-

zatos pusztítás nyomán fakadt gazdasági krízis, s az inség és nyomor szülte elégtelenség és elkéseredettség.

Mikor a nép elkéseredettsége aztán már nyílt lázadásban fog kitörni — akkor elérkezett a halálmadarak gyors cselekvési ideje: az ingatag olasz királyt úgy fogják odaállítani a szenvedélyektől felkorbácsolt vérű nép elé — mint a kinek egyedül köszönhetik ezeket a szomorú állapotokat, mint a ki népét készakarva dobta a rombolás és pusztulás rettenő karjaiba, mint akiért az olasz nép nyakába zúdult e sok borzalmasság, mint a ki egyedül felelős mindezekért a rémes állapotokért, s azért nem méltó arra, hogy a nagy olasz nép fölött uralkodjon.

S a nép, az „istenadta nép” — a mely kulturális tekintetben mindjárt az orosz muzsik után következik — elfogja söpörni Vittorio Emmanuelt.

A ki ismeri a ** halálmadarak trónokat döntő taktikájukat

— tudni fogja — mily komolyak ezen soraink.

Az ententeval való szövetség, a Szerbic érdekében való exponálás — csak cél: Emanuel, az unta Italia királyának trónja rombadöntésére, hogy az olasz Limák és az olasz Koszták kerüljenek az omnipotens hatalom — és így a husosfazolek birtokába.

Azonban az olasz ** halál madarak most az egyszer számlájukat a fogadás nélkül csinálták meg. Elfelejtették, hogy az erős magyar-osztrák-német-bulgár-török dacsövetségnek is van egy komoly szava a dologhoz. Mert abban a percben, mikor a Quirinálról lekerülne a királyi zászló — ugyancsak feltűznék a központi hatalmak a Vatikán ormára, mint az új „papa re” — a pápa király uralkodó szimbólumát.

S Isten látható keze, hogy a rablók segítik visszaadni jogos tulajdonosának — az elrabolt jószágot!...

Benedek Rezső.

osztrák-magyar csapatok, német útegek tüzelésének támogatása mellett az ellenséget a Stryhez vetették vissza. Itt hét tisztet, 200 főnyi legénységet elfogtunk és 3 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Az olaszok megújították Görz elfoglalására irányuló erőfeszítéseiket. A görzi szakaszon tegnap több órán át tartó heves tűzérzési előkészítés után a Plavától a Monte dei Sei Busiig terjedő egész harc vonalon nagy haderővel általános támadásba kezdtek. A bátor védelmezők újra részben tüzeléssel, részben kézitusával az összes támadásokat az ellenség legsúlyosabb veszteségei közt verték vissza. Az olaszok támadó kedve az estére kitört viharban erre a napra végleg lelohadt.

A REKVIRÁLÁS.

Megirtuk már, hogy leghelyesebb, ha a termelők azonnal ajánlják gabonafeleslegüket a H. T. nak. Ugyanezt teszi a Gazdaszövetség, irván egybeke közt a következőket: A legteljesebb mértékben ajánljuk gazdáinknak, hogy aki még el nem adta terményét, adja el, vagy ajánlja fel a Haditermény Részvénytársaságnak. Senki se számítson arra, hogy készletét elrejttheti és később magasabb áron értékesítheti. Mert arról is gondoskodott a kormány, hogy a rendelet kijátszása lehetetlen legyen. Ideje mindenkinek van még most, hogy terményeit a hatóság által megszabott legmagasabb áron értékesíthesse.

Ha azonban ez utolsó alkalommal sem él, úgy megérdemli, hogy terményeiért 4 koronával kevesebbet kapjon métermázsánként, mint az a rendes gazda, aki nem spekulált. Abban se reménykedjék senki, hogy sikerül elrejtteni készletét. Egyrészt a bejelentés kötelezettsége utjára állja ennek, mert az idén nemcsak azt kell bejelenteni, hogy valakinek mennyi a feleslege és mit adhat el, hanem azokat az adatokat is, a melyekből a hatóság pontosan megállapíthatja a valódi felesleget.

Ezenkívül arról kell nyilatkozni, hogy milyen helységben tartja az illető terményét, ha tehát valaki azt jelenti be, hogy a kamarában vannak terményei, viszont elhallgatja, hogy a padlásán, vagy vermekben mi van, ezáltal kihágást követ el és, a mellett, hogy semmit sem kap a gabonáért, elzárással és pénzbüntetéssel lesz büntetve.

A világháború.

Szerbia utolsó napjai.

A szerb háború rohamosan halad előre. A szövetséges csapatok Prizrend felé közeledvén, el fogják vágni a Szerbia tulajdonképeni területét Macedóniától. Ez lesz Szerbia katasztrófájának beteljesülése. A két részre osztott, két részre vágott ország egyes részei nem érintkezhetnek egymással és elképzelhetetlen, hogy miként akarja az ország egyik részébe rekedt kormány az ország másik részét igazgatni. Se közös uralkodó, se közös hadvezetés, se közös kormányzás így el nem képzelhető.

A helyzetet jellemzi egy bolgár miniszternek az a nyilatkozata, amely szerint legközelebb meg fog indulni a Szófia — Budapest közötti közvetlen vasúti összeköttetés. E vasúti vonal két nagy fontos vidéki állomása lesz a magyar Nadorfejérvár és a bolgár Nis. A vasút, amely Belgradon, Egri-Palánkán, Niszen, Piroton áthalad, nem érint többé szerb területet.

Hiába küldenek most már a franciák mellé angol katonákat, az entente semmilyen offenzívával sem változtathat helyzetén a bekerített szerb seregeknél, amely szemmel láthatólag a Rigómező felé tart. Viszont Montenegro és Albánia felé vezető utját mi

vágjuk el, Kövess tábornok serege, a szandzsákbán táborozik.

Előnyomulásunk Nova-Varos felé.

Trebinjétől keletre a montenegróiak egy erős támadását vertük vissza. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Az Uzcetól délre előnyomuló osztrák magyar csapatok tegnap Nova Varos irányában az ut felé megtették. Ivanjicától északkeletre az ellenséget a Cernon-nyergyen levő több állásából vetettük ki.

Kövess tábornok német hadosztályai a szerbeket a Stoloviplanina területén szorítják vissza. Odább keletre cs. és kir. csapatok harcra erőszakolták ki a Krnja Jela és a Pogled hegyekre vezető utakat. Trsztenikben 1000 szerbet fogtunk el. Vrnjicka Banjaban, Trszteniktől délnyugatra, a szerbek egy tábori kórházat, amelyben ezer sebesült katona és tiszt volt, egy orvossal hagytak vissza.

Gallwitz tábornok hadserege Brustól északkeletre és a Jastrebac-hegység déli lábánál harcol.

Bolgár csapatok Alexiacnál átkeltek a Moraván.

Visszavert oroszok.

Cartorijstól nyugatra az oroszok egy támadását vertük vissza, Rafalovkától nyugatra

Hindenburg-hősök.

Mészáros István tizedes a Nagypolány mellett Bykavölgyben önként jelentkezett az őrzővezetésére, melynek az volt a feladata, hogy Kozialatahegyen az oroszok állásait kikutassa. Mészáros István előreményű, elvágta a drótsövényt s bement embereivel az orosz állásokba. Az oroszok már kiürítették az állásokat, csak tiz embert hagytak ott, hogy ezek erősen tüzeljenek. Mészáros István felszólította ezeket, hogy adják meg magukat, mert ezek egy tömegben szuronyt szegezve rohantak Mészáros Istvánra. A bátor tizedes nem veszítette el hidegvérét, a nála levő kézigránát feléjük dobta, mire a tiz orosz megadta magát. Május 16-án Osbicseznél, június 6—10 Pakuscínál, június 19-én Wielkopolénál vívott ütközetben századának kimagasló példát mutatott bátor magatartásával.

Mindenkor önként jelentkezett az őrszolgálatokra, értékes jelentéseket küldött az ellenség állásairól és mozdulatairól, sőt mindig néhány orosz fogollyal tért vissza őrzőjára.

Személyes bátorsága mellett nagyszerűen értett a kézigránát kezeléséhez. Ha valamely feladatra vállalkozott, addig nem maradt nyugton, míg a célját el nem érte; s feladatát

mindenkor teljesítette. A hirszerző őrzőjartokban különösen kitűnt s mindig ott volt, ahol válságosra fordult a helyzet, s közbelépésével igyekezett a helyzetet tisztázni.

Kitűnő szolgálataért a nagy arany vitézségi érem kitüntetésére lett beadva.

Málics János szakaszvezető Wielkopolénál június 19-én tüntette ki magát. Midőn a támadás az ellenséges állások elé mintegy 50 lépésre jutott, elfogyott az egyik századnál a munició, és pedig éppen annál, amelyiknél Málics János szakaszvezető volt. A legnagyobb golyózáróban ment hátra addig a helyig, ahol a munició lovak voltak. Itt néhány embert maga mellé véve, a kolló municióval felszerelve ismét előre ment a rajvonalba. Az ütközött további folyamán századparancsnokának parancsait közölte a szakaszparancsokkal, s bátor magatartásával tünt ki.

Érdemeinek elismerésül a kis ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Posznik István tizedes július hó 21-én a Dobrotrom mellett ütközetben tüntette ki magát, midőn egy fölötté nehéz feladatra önként jelentkezett. Saját akaratából egész az ellenséges állásoktól számított 10 m. távolságra feltűnt nélkül telefonozva, ott a tüzet

megnyitotta s a legnagyobb zavart idézte elő az ellenség között, igen értékes jelentéseket hozva magával tért vissza.

A bátor magatartásáról különben is híres tizedes a kis ezüst éremmel lett e tettéért kitüntetve.

A szabadkőmivesek szerepe a trónörökös meggyilkolásában.

P. Puntigam, aki a meggyilkolt trónörökös párhoz személyileg igen közel állott s aki a serajevói bűnpár minden tárgyalásán jelen volt, a *Stimmen aus Bosnien* c. folyóiratban közreadta azoknak a valóságoknak egy részét, melyek a tárgyaláson elhangzottak s amelyeket a mi jobbára szabadkőmives befolyás alatt álló sajtónk tendenciózusan elhallgatott.

A hatóság nyomozás kiderítette, hogy a serajevói kettős gyilkosság szereplői Princip kivételével, akit fiatalosága miatt nem avattak föl, mindannyian szabadkőmivesek voltak. Az egyik főösszeesküvőnek, Cabrinovics . . . tv.-nek vallomásából közöljük az alábbiakat: „Ciganovics . . . tv., belgrádi szerb hivatalnok beszélte nekem, hogy a szabadkőmiveség már két évvel ezelőtt halálra ítélte a trónörökösöt, csak nincs ember, ki az ítéletet végrehajtaná. Azt mondtam Ciganovicsnak, hogy én kész vagyok rá. Ő azt válaszolta, majd meglátjuk. Midőn arról beszélünk, hogy ehhez fegyver szükséges, ő azt felelte, hogy vannak emberek, akik az eszközöket rendelkezésre bocsáthatják. Később azt mondta

nekem, hogy beszélni fog Tankovics és Kazimirovics . . . testvérekkel; az utóbbi előkelő szabadkőmives tisztgész betöltője.” Vallomásának további részében elmondta, hogy Kazimirovics ezután külföldre utazott, megbeszélések folytatása végett. Ciganovics azt is közölte Cabrinovicsai, hogy „Kazimirovics nélkül semmit sem lehet tenni.” Figyelemre méltó még Cabrinovics . . . tv. vallomásának az a passzusa, melyben kijelenti, hogy a trónörökös mély vallásossága volt az egyik főok, amiért meg kellett ölni.

Különösen az 1912-ben lefolyt bécsi nemzetközi eucharisztikus kongresszus fényes sikere irányította a szabadgondolkodó és szabadkőmives körök figyelmét a trónörökösre. Egy előkelő svájci szabadkőmivesnek volt alkalma egy ízben a trónörökösöt látni, mikor is . . . tv. így nyilatkozott környezetéről: „Kár, hogy el van itélve. Ő a trón lépésőjén fog meghalni.”

Olvasóink tudomására kívántuk hozni ez adatokat, hogy újabb rávilágítsunk a nálunk is megtörtént titkos szövetségek pokoli gonosszággal kigondolt és keresztülvitt gaztetteire. S újabb, harmadszor emlékeztetbe idézzük, hogy a gyilkosság hátterét kutató hatóságot a hazai szabadkőmiveség egyik legtemperamentuosabb főmestere, Jászi Oszkár annak idején hábtámadni, rágalmazni igyekezett s a szerbek ártatlanságát próbálta fordulatos, szabadkőmives nyelven bizonyítani. (Világ, 1914. július 1—4.) A bizonyítás ugyan nem mentette meg a cinkosokat az igazságszolgáltatás sújtó kezétől, a fontos azonban az, hogy a főmester a messzeágazó összeesküvés gaztetteinek védőjeül csapott fel. M. K.

TÁRCA.

Zita.

Hogyha orgona-hangot hallok, vagy a fejem fölött főlészál egy galambpár, a hanghullámnál eszembe jut a szent Zita csodálatos története, amelyet még gyermekkoromban hallottam egy öreg anyókatól, aki mihozzánk hébe-hóba eljárt és a dadáknak ezerménta teát hozott.

Házunk a templom-téren áll. És én az ablakomból sokszor nézem elmerengve az ódon templom körvonalait. — A csücsyves tornyon óra van. Hej be rég törhetett már le az egyik mutatója! A gépezetében is valami baj eshetett, mert csak negyedeket mutat és órákat üt.

Két kő-szent áll a templom homlokzata fölött és ez egyik kőköpponyegének bő ujjában nyaranta verebek fészkelnek.

A templom öreg harangjának olyan mélabús kongása van, hogy a szivig szól. És midőn vasárnaponként hívogató szózatára átlépem

a régi falusi templom küszöbét, hogy a szent misén részt vegyek, az oltáron rendszeren már akkor égnék a gyertyák. A kedves angyalfejek pedig lemosolyognak rám a tömjén füstgomolyogján keresztül, melyet az egyházi szolgáló élesztget . . .

És a pufók angyalarcok eszembe juttatják a szent Zita történetét, amelyet alább elmondok úgy, a hogy emlékezetemben megmaradt.

Régi jó időkben, amikor még a hit minden gyermeklelkében lakhelyet talált, — a szent csodák idejében, — vagyis mikor még szent Ferenc a madarakat oktatta és a farkast szelidítette, — élt Genovában egy Zita nevezetű hajadon. Jámbor jó lélek volt a szőke hajú, kékszemű Zita. Arca oly szende, mint egy angyalé.

Zita a prefektusnál, mint szakácsné, szolgálatban állott. — És nagyon szeretett templomba járni nemcsak vasárnap, de hétköznap is. Ha csak szeret-ejthette, bement a közellevő dőmba és ennek szent csarnokában a legszivésbé-

ben időzött. Ha ezt reggelenként megtehetette, akkor az egész áldott nap jókedvű volt és a legnehezebb munkát is örömet végezte. Szaporán hozzálátott a dologhoz és ajkairól e mellett szent énekek zengtek.

Pedig sok, igen sok volt a tenni valója a gazdag prefektus nagy házában. Az éleškamrába mindent ő szerzett be. És a konyhát is egyedül látta el.

Ő azonban mindent győzött és mindennel hamarosan készen lett, ha csak reggel bemegethet rövidke pillanatra bár a templomba s ott ajtatatosan elvégezhette imáját.

Történt egyszer, hogy nagy lakomát adott az ur és Zita már korareggel óta a piacon sürgőldött, hogy az ebédhezvalót bevásárlja. Kosár kosár után telt meg drágaholmival és Zita a teli kosarat mindenkor maga vitte haza. A sok finom bort és ételneműeket a konyhapalcocon helyezte el, miután a főzéshez akart foggni. De még nem is kezdte meg, mikor eszébe jutott, hogy ma még templomban sem volt, nem imádkozhatott el egy rövid Miatyánkot sem

áhitattal. Holott oly közel volt a dóm, hogy a konyha ablakán is láthatta. Megkondultak a harangok és Zita hástalan fáradt, mert minden kihullt a kezéből, amihez csak hozzáért. Ekkor könnyel teltek meg szemei, — oh csak egy röpke pillanatra, ha bemegetne a templomba! Csak egy Miatyánkot hogy mondhatna még el, csak egy rövidke Miatyánkot!

A gondolatot tett követte: Zita a templomba sietett, ahol csodálatos dolog történt vele. Zita még soha sem merült el úgy az imába, mint épen ma. A régi templom még soha sem tűnt fel neki olyan kedvesnek, a falfestmények is mintha csodálatos színpompájukban vetekednének, hogy őt elkápráztassák. Sokkal szebbnek látszottak ma a szentképek is. És az orgona is mintha ünnepélyesebben hangzana ma, mint máskor. A harangoknak is tisztább volt a csöngésük, mint valaha. Ime szentek is, melyek az oltárokon és a fülkékben valának elhelyezve, mintha megelevenültek volna és barátságosan integetnének feléje.

(Vége köv.)

SÖVEGJARTÓ vásznárúháza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különléféle vásznak, törölközők, abrosz, lepődök és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLC30

szabott árak.

A FALU.

Talán sehol a kulturállamokban nincs olyan nagy különbség a falu és város között mint nálunk Magyarországon. Ezt a feltűnő különbséget pedig nem okozza az, mintha városaink a fejlődésnek olyan magaslatán állnának, amely magaslatról falvaink messze elmaradnak, hanem az, hogy falvaink a kulturális berendezkedések oly alacsony fokán állnak, hogy még a mi eléggé fejletlen városaink mellett is kirívó a közöttük levő nagy különbség.

A falu és város megkülönböztetését pedig nem a közigazgatásilag vett község és város értelmében kell keresni, mert akárhány közigazgatásilag „városnak” nevezett városunk tulajdonképpen nem egyéb népes nagy falunál. Különösen áll ez az alföldi városokra. A kulturának, a gazdasági és szociális berendezkedésnek oly hihetetlen alacsony fokán áll városaink és községeink nagy része, amely a bennük való megélhetést csak valamelyes kulturigények részére is szinte lehetetlenné teszi.

Alig 15—20 olyan városa van Magyarországnak, ahol a kultúra mai kívánalmai szerint való életet lehet élni. Az átlagos kis város és falu képe szinte sablonosan ugyanaz. Külsőségeiben a piszkos, poros, rendezetlen utca, büzös árkokkal, hepehupás kocsiuttal, amely csak akkor jobb a dűlőutaknál, ha a községen véletlenül jó karban tartott állami vagy törvényhatósági közut vonul végig. A házak mellett a „főutcán” primitív, elhanyagolt járdák, téglavagy deszkapadló, a mellékutcák gyalogjáróján száraz időben portenger, esős időben feneketlen sár. A tisztátalan árkok, ha ugyan egyáltalában van árok, rohadó vízzel tele, itt-ott nagy pocséttákká szélesedve.

Egynehány csenevész fa az utak mellett. Ha leszáll a korai téli este, koromsötétség borul az utcákra s itt-ott pislog a község ház vagy kocsma vagy jóestben a „kaszinó” környékén egy dűledező kőolajlámpás. Nem nagyítás ez! Hiteles és hivatalos adatok szerint 11,488 községünkben egyáltalában nincs utcai világítás.

Mindössze 930 község az, amelyik egyáltalában valamely világi-tással rendelkezik. Még a 2000 lakoson felüli községek közül is közel 1000 nem világítatja utcáit, sőt az 5000 lakoson felüliek közül is 711!

A közegészségügyi viszonyok egyenesen hihetetlenek. Sok helyütt 20—30 községnek nincs egy orvosa. A szemleim élet kezdetlegesebb igényeiért pedig akárhányzorr vasuton fél napi járóföldre kell menni.

De ez csak a külső. A község beíró élete azonban semmivel se jobb annál, amit a külső takar. A község göcpontja a község háza. Ide jut össze a községi élet minden szála, s innét kell kiindulni minden javító, fejlesztő törekvésnek. És ime, a községi élet feje, vezetője renszerint a minden kvalifikáció nélküli bíró.

A munkával agyonterhelt és agyonzaklatott jegyző mellett ott áll azután a képviselőtestület a maga anyagi és szellemi szegénységével, a maradiság, a szűk látókör megtestesítője.

Ne csodálkozzunk, ha ilyen kör-

rülmények között a falu nem fejlődik. A szegény község nem vagyonosodik, a vagyonos község tönktré megy, a lakosság fogy, kivándorol, a jobb elemek a falut elkerülik. Még az emberek kulturális nevelése se áldás a falura. A tanult ember, az iparos, kereskedő, értelmiségi foglalkozást üző már nagyobb kulturigényekkel bír, hogysen az elmaradt faluban megélhetne. Ipartelepét, gyárat, üzemet pedig ugyan ki telepítene a kulturának ilyen elhagyott vidékére, ha a kiaknázatlan természeti kincsek és munkaerők még oly tömege csalogatná is?

Egynehány nagyobb városunk, élén a fővárossal, mint a fényes kirakat csalja meg szemünket, mely mögött a hitvány, selejtes áruk sötét raktára áll.

Javulást már csak egy világfordulástól remélünk. Ime a katalizma itt van! Most várjuk a megváltószót, mert hogy erő és érték van még ebben az országban, azt legjobban megmutatta a jelen világháború. Ez az erő és ezek az értékek pedig nem a kirakatokban vannak, hanem a falusi nép karjában és rómlatlan lelkében.

HIREK.

Naplójegyzetek.

*A Zepellin nagyságáról még annak se igen van tiszta fogalma, aki messziről látja röpülni, mert a légűr optikája igen csal. A Zepellin hajtó testé egy óriási alumini-umváz, amelyet hosszában 24 rud, széltében pedig 16 keresztgyűrű tart szorosan össze. A hajótest 128 méter hosszú, az átmérője 11,7 m. Drótszondyok, amelyek diagonálisan szelik át a keresztgyűrűket, még szilárdabban tartják össze a vázat. A hajótest alatt, az elején és a végén van a két sarkja, ezeket egy hűdszerű konstrukció köti össze ugyancsak szilárdan, hogy ezen a módon elejét vegyék mindenféle elhajlásnak. Magát a vázat gyapotburok veszi körül, amely nem olyan érzékeny a levegő sűrűlése iránt és egyben a gázballont is védi a nap hőszugárától.

A léghajónak összes gáz-köb-tartalma 11.000 köbméter, ami a hajó számára 12.000 kgr. súlynyi vitelképességet adott. A szilárd fémvázon vannak alkalmazva a légröpelerek és a kormánylapát, nevezetesen a légszavarak az ellenálló pontnak síkjában a hajótest elején és végén. Mereven a hajótest alatt van a két sarkja, amelyek mindegyikében 16 lőerős motor dolgozik.

*Ha az ember belekukkant a szociáldemokraták újságjába, szinte megsajnáljuk az elvtársakat, akik az írásuk szerint már valósággal összeasztak a koplalástól. Mindenki panaszkodik a megélhetés szörnyű gondjai miatt, de legjobban az elvtársék értik. Egyszerűen mesterek benne. Ha azonban végiglapozzuk az újságjukat, mindjárt kitaláljuk, hogy ezek a jó felebarátaink tulajdonképpen csak alakoskodnak, mert valójában még sem koplálnak annyit, hiszen a „Mulatságok” rovata szerint tucat-számra tartják a dárídókat, a táncestélyeket. Az országban sehol senkinek még gondolata sem támad, hogy mulasson, csupán a szociáldemokraták teszik. Minden vasárnap egycsomó murit rendez-

nek. Nézzünk csak néhányat a legközelebbi dárídóikból:

A hárpitosok szaksztyája e hó 14-én, vasárnap este 8¹/₂ órakor -rendezi 20 éves alapító ünnepéjét kabarával egybekötve. Tánc éjjel 2 óráig E hó 14-én, vasárnap délután 4 órakor rendez táncdélutánt rendezünk.

A budapesti Cipőfelsőréskészítő Munkások egyesülete 1915 évi november 28-án, vasárnap este 8 órakor, saját helyiségében a hadbavonult szaktársak családjainak segélyalapja javára nagy kabarcéstélyt rendez. Másor után tánc éjjeli 2 óráig.

A cipőfelsőréskészítők szakegyületében november 24-én, szerdán este 8 órakor új tánckurzus kezdődik. November 28-án este nagy kabaré a hadbavonult családok segélyalapja javára.

A munkásművelő Szövetség vasárnap este a cipőfelsőréskészítők szakegyületében kabarcéstélyt rendez. Az estélyt tánc követi. Vasárnap délután ugyanott ünnöztünk.

A magyarországi famunkások szövetsége V—VI. kerületi csoportjának vigalmi bizottsága saját helyiségében november 14-én 4-4-től 9-ig hölgydélutánt és november 28-án 3-4-től este 11-ig nagyszabású Katin-estélyt rendez.

A magyarországi bórondósok és sztygyártók újszty csoportjának vigalmi bizottsága nyolc hélig tartó tánckurzust rendez, amely e hó 12-én kezdődik. Szerdán és pénteken 8-tól 11-ig, vasárnap délután 3-tól 6-ig és este 8-tól 11-ig együttes tánc. Tandj ninc.

A kisipari kovácsok helyiségében a „Szabadság” Budapesti Munkásképző Egyesület műkedvelői november hó 14-én vasárnap délután kabarával, táncal és világpostával egybekötött nagyszabású kedélyes délutánt rendeznek.

A budapesti szűes- és saphásmunkások szaksztyájában minden kéden és pénteken este 8-tól 11-ig táncantánst, minden vasárnap délután 2—6-ig és este 8—12-ig együttes tánc van. Ugyanott november 14-én nagyszabású kabarával egybekötött táncestély lesz.

A Magyarországi Bórondós-, Sztygyártó-, Nyerges-, Bór- díszműves és a többi Munkások és Munkásnők Szövetsége vigalmi bizottsága 14-én vasárnap este pont 8 órakor saját helyiségében műsorral és táncal egybekötve kedélyes estélyt rendez.

Ez a szociáldemokrata inség és nyomor. Ez az osztályöntudat. Így viselkednek az elvtársak a háboru második esztendejében. Mit szólnak hozzá a fronton levő barátaik?

— A csendőrség köréből. A m. kir. VI-ik csendőrkerületnél alezredegység neveztek ki Boldzsár András őrnagyot.

— Katonai előléptetések. Vio Lajos, Igert Gyula és Teppert Ferenc 69. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyok főhadnaggyokká léptek elő.

— Kiténtetett népfőlkélok. A hadsereg főparancsnokság a 17. népfőlkélok gyalogezredben az ellenség előtt tanusított vitez magatartásukért Varga Istvan őrvezetőnek, Gombkötő József és Molnár József népfőlkéloknek a másodosztályu ezüst vitezégi érmet, Nikolitz Gergely őrmesternek, Novoti Szvetozár címzetes őrmester, szakaszvezetőnek, Szedmayer Vince, Koch Mihály, Heiszler János és Kaiser György tizedesnek, Cseszko István, Pletzer Henrik, Szekeres Mihály népfőlkéloknek a bronz vitezégi érmet adományozta.

— Zsírügy. Mint ismeretes, a rendőrőrkapitányság a város több hentesiparosát megbüntette, mert a zsír 8 koronáért árusították kilogrammonként. Az elítéltek fellebbeztek a tanácshoz, amely az ítéleteket Fenyős Józsefét kivéve, helybenhagyta. Fenyős ugyanis 7.60 kor. árusította a zsírt s így annak ítéletét a tanács megváltoztatta.

— Patronázs közgyűlése. A székesfehérvári és fejrémegyei patronázs-egyesület e hó 14-én délelőt 10 órakor tartja meg a törvényszék polgári tanácstermében rendez közgyűlést.

— Megnyílt a város közéletmezési raktára a belvárosi el. iskola épületében. Burgonya kilója 13 fillér. Vöröshagyma kilója 82 fillér. Dara kilója 88 fillér. Marháskonzer 2 K. 30 f. Gulyáskonzer 2 K. 30 f. Májkonzerv 1 K. 30 f.

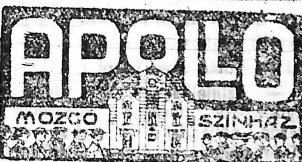
— A vak katonáknak. Hindenburg-bakák heti lapjának szerkesztősege a lövészárkokból 230 koronát küldött a Fejrémegyei Naplóhoz a vak katonák részére. Hogy ezek a hős fiúk már eddig mennyi jótékonyaságot gyakoroltak az egy-szerűen mesébe illő. Nekik nem elég, hogy életüket feláldozzák, hanem még az utolsó fillérüket is hazaküldik a háboru nyomorainak enyhítésére. A nagyarányu gyűjtésnek a lövészárkokban szerkesztődő lapjuk a középpontja, a lelke, mindene. Igazi magyar testvéri szeretettel üdvözöljük harctéri laptársunkat, szerkesztő kollégáinkat és az összes Hindenburg-fiukat. A jó isten fizesse meg határtalan áldozatkészégüket. A jó Isten segíts meg valamennyit, s vezérelje háza.

— Művészeink Kaposvárott. Hermann László, a székesfehérvári zenaiskola igazgatója a Hartmann fi-vekekkel folyó hó 15-én Kaposvárott fog hangversenyezni. A hangverseny iránt, mint halljuk, élénk érdeklődés van.

TÁNCOS MARCI

a legújabb moziiszkeccs

KÖZKIVANATRA
vasárnap szinre kerül
AZ APOLLÓBAN.

Szombaton, november 13-án
szinre kerül:

AZ ERDŐ MÉLYÉN.
Irodalmi filmszenzáció.
Dráma 3 felvonásban.
APA KERESTETIK.
Vigjáték 3 felvonásban.
Messtér hirodó, aktuális.
RENDES HELYÁRAK.

— **A vármegye virilistái.** A vármegye virilistáinak névsorát most állította össze az igazoló választmány Verebi, Végli István elnöke alatt. A névjegyzék közszemlére van kitéve. Az érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik, s kifogásaikat beterjeszthetik az igazolóválasztmányhoz.

— **Hadjátékosság.** A zenekedvelők egyesülete a kárpáti falvak felépítésére 50 koronát adományozott. A polgármesteri hivatalhoz a dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra a következők adakoztak: Kálmán Sándor 14 K. dr. Lőwi Károly 10 K. Erdős József 10 K. dr. Kneifel Ferenc 6 K. Zipkai Márton 4 korona.

— **A jótékony nőegylet a vértés vitéznél.** A székesfehérvári jótékony nőegylet csütörtökön rótt a hazafias kötelességét a vértés vitész szobornál. Az egylet nagyszámú küldöttségét Szögény-Marich Julia alapítványi hölgy vezette.

— **A malmok felügyelete.** A múlt esztendőben, mint ismeretes, igen sok fővárosi és vidéki malomban ütött ki tűz, amely rengeteg gabonát és lisztet hamvasztott el. A kereskedelmi miniszter erre vonatkozólag tegnap leiratot intézett a városhoz, amelyben a rendőrhatalmas felhívta arra, hogy tűzbiztonsági szempontból szigorúan ellenőrizze a malmokat.

— **Nemes gyümölcsfák elosztása.** Ertesítjük a város polgárait, hogy Vágó Géza városi bizottsági tag e hó 12-én kapta meg Vácra a gyümölcsfákat, s vasárnap, 14-én reggel 7 óráig kezdve óhajta az elosztást az állami faiskolában eszközölni. Kívánatos volna, ha polgártársaink az elosztásnál minél számbanban jelennek meg, vagy pedig magukat valakivel képviseltetnék.

— **Mit vonhat le a lakó a lakásbérből?** Egy régi vitás kérdésben döntött a minap az ítélőtábla. A budapesti lakásbérleti szabályzat jogot ad a bérletnek arra, hogy szükség esetén a háziur költségére javíttasson a lakásban. A bérlet eddig nem élhetett ezzel a joggal, mert a háziurak tiltakoztak a levonás ellen s a bíróságok is a háziuraknak adtak igazat. A budapesti ítélőtábla most úgy határozott, hogy a lakót megilleti az a jog, hogy ama kiadásokat, amelyek a lakás használatára tételre vonatkoznak, a lakásbérleti szabályzat 11. és 12. paragrafusában értelmében levonja a lakásbérből.

— **Az újvi ajándékok megváltása.** A székesfehérvári és megyei kiskereskedők a következő újvegre is elhatározták, hogy az újvi ajándékok helyett háborus jótékonyra fognak adakozni. Erre vonatkozó felhívás már most jelent meg.

— **Színjelőadás.** A „Misszonyunk”-ról nevezett törökbalinti zárda növendékei november hó 18-án délután 4 órakor a dr. Prohászka Ottokár hadi-árvaház javára színi-előadást rendez a következő programmal: Pisztráng, Schubertől: éneklők a zárda növendékei. — Prolog, mondja Györi Mercedes. — Árpád-házi szent Erzsébet thüringiai ögrófné, dráma öt felvonásban. Előadójak az intézeti növendékek. — I. és II. felvonás között: Erzsébet, Várady Antalkó. Szaválja: Smid I. — III. és IV. felvonás között: Erzsébet királyné, melodráma. Előadja: Stein és zongorán kíséri Valtz O. — Hymnus, éneklők a zárda növendékei.

— **Büntet a rendőrség.** Ujcz Józsefné (Külsőbudai utca 3.) tejhamisításért 80 koronára, Mohácsi Istvánné (Lövölde-utca 15.) vizezett tejtért 50 koronára büntette meg a rendőrség. Az ítéletek jogerősök. Boda Istvánné Öreg-utca 68. szám alatti 1 kos lefőlézött tejet hozott forgalomba, 30 koronára büntették érte. Veisz Józsa pedig vizes tejet árult s mindenképen kijátszani igyekezett a hatóságot, 150 korona vagy 8 napi elzárási büntetést kapott. Sütő Györgyné (Sár u. 20.) lefőlézött tejet árult. A rendőrség 10 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Foltkerti I. (Deák Ferenc-utca) két esetben vizes tejet mért, 30—30 korona pénzbüntetést kapott.

— **Katonametés.** Svaric Andrija 4-es sapeur, samobori lakos a harctéren kapott lösebe következtében elhunyt. Temetésé nov. hó 12-én volt a Szt. György kórház halottsházában.

Molnár József 17. népfőlkelő szakaszvezető, helybeli lakos betegsége következtében elhunyt. Temetésé nov. hó 12. d. u. 3 órakor volt a Csapatkórház halottsházában.

— **Kukoricatolvaj.** Fekete József vengézős, aki már hosszabb idő óta tapasztalta, hogy tengerijét, amely a Kisfalud pusztá határában van, rendszeresen dözsmálják. Tegnap jégvesztés miatt a tolvaj: Slezák József személyében. Feketének mintegy 600—700 kor. értékű tengerije hiányzik.

— **Göre Martsa lakodalma.** A magyar filmgyártás még egy produktumával sem ért el olyan örösi sikert, mint a Göre Gábor filmeké. Itt nem csak a cselekmény remek megvalósítása és a tárgy kitűnő beállítás, de a meglepően sikerült fotográfia is különös értéket ad a Göre Gábor filmeknek. A harmadik eresztés a „Göre Martsa lakodalma” ma és holnap kerül az Uránia vásznára. Ez a film felülmúlja a másik két előbbi. Ugy a tárgy, valamint a rendezés Rózsahegyi Kálmán és Deési a Nemzeti Színház elsőrangú művészeinek mesteri kezére vail. Kacagató jelenetek egész sorozata, a fausi-furfangos észjárás vidám jelenetei vonulnak el szemünk előtt. A Máriapócsi esküvő, pedig valóságos látványosság. Tekintve a négy érdeklődést, szombaton 3 előadást tart az Uránia 5, 7 és 9 órakor, rendes helyárrakkal.

Krémde lactaine saját nemében páratlan hatású arcborzsejítő, finomított készítmény, ezen tejkremteljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársony puahává teszi, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

NYOMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:(BARÁTOK EPELETE.)
Pörkölt kávékeverékei utolérhetően! Saját villamos kávéanyagpörköldel! Telefon 250.

SZÍNHÁZ.

Táncos Marci. Általános közöhangnak kíván eleget tenni az Apolló színház és holnap vasárnap újra bemutatja az idény egyik legsikerültebb moziiszekcésé, melyben Borbély Lili és Deési Alfréd valóssággal remekelnek. Ugyintén Fenő Jenő, aki Marci szerepében tesz osztatlan hódítást. A szekecs 4 előadásban rendes helyárrakkal kerül színre.

Sebesült hősökért.

Sövénykut pusztá. Blum Dávidné ajándéka: 120 tojás, 5 kgr. sütemény.

Mária-major. 32 tojás, 25 kgr. liszt, 60 kgr. burgonya, 2 kgr. kenyér, 20 kgr. zöldbab, 15 kgr. ugorka 3 kgr. zölpaprika és 6 K.

Pellend pusztá. 70 drb. tojás.
Kiscséri—Nagycséri puszták. 16 drb. csirke, 5 galamb, 96 kgr. burgonya, 16 kgr. bab, 8 kgr. kenyér, 2 kgr. vöröshagyma, 10 cséve gyenge kukorica, negyedikilogram szalonna, 160 drb. tojás.

Szászhalombatta. Matta Árpád földbírtokos ajándéka: 1 zsák liszt.

Balatontele. (Somogy m.) László Domokos főmőrnök ajándéka: 120 alma.

Balatonszemes. (Somogy megye.) Hanny Aladárné ajándéka: 30 drb. bot.

Réli pusztá—Merítőpusztá. 103 tojás, 8 kgr. liszt, 2 kgr. ugorka, 2 kgr. vöröshagyma, 10 kgr. burgonya, 3 kgr. száraz bab.

Högyész. (Tolnamegye.) Gróf Apponyi Gézané ajándéka: 16 üveg eperiz.

Csala. 100 drb. tojás, 1 véka zöldbab, 4 véka ugorka, 3 drb. tök, 5 kgr. száraz bab, 12 kgr. liszt, 1 csirke, 8 kgr. burgonya, 2 kgr. vörösmagya. Kégl Dezsőné ajándéka: 1 zsák liszt.

Felsőszantiván. 155 tojás, 13 kgr. liszt, 6 kgr. bab, 1 véka zöldbab, fél kg. zsír, 12 cső kukorica, 5 tök, 5 kgr. ugorka, 15 kalaráb, 3 kg. zöldség, 2 kg. vöröshagyma.

Kurk. (Tolna.) Hradek Károly plebanus küldeménye 580 tojás.

Székesfehérvárról élelmiszert küldöttek: Aulich Jozsefné 1 üveg málnaszörp, Vértessy Matild 6 kgr. sütemény, Rauscher Beláné 2 üveg málnaszörp, Szlabon Ferenc 2 zsák körte, Vasuti kórház 6 drb. kenyér, Havranek Jenő 15 kg. marhahús, Hirschenstein főállatorvos 2 l. tej, Tóth Gézané, 3 l. ribizkésörp, Wäber Marika 3 l. cseresznye, Akócs János 20 kg. dara, **Honokszori lakosok:** 43 tojás 20 kg. burgonya, 6 kgr. vöröshagyma, 1 1/10 K. **Széchenyi-utcai lakosok:** 136 tojás és 1 K. **Szárcsa-utcai lakosok:** 75 tojás. **Vágóhídi-dűlői lakosok:** 110 tojás, 20 kgr. kenyér, 2 kgr. vöröshagyma, **Malomközi lakosok:** 55 drb. tojás, **Sárcsa-utcai lakosok** (másodsorú) 62 tojás. **Montskó Ferenc** 25 l. bor.

Egyéb ajándékok: Prikkel kisaszszonyok: 11 drb. sétatálca, Gyagy Lajos 1000 cigaretta, Molnár Géző 200 drb. cigaretta. Kléber Kálmán 10 v. papír, 20 drb. levélpapír, boríték.

Pénzadomány; Prohászka Ottokár megépsűpök 50 K., dr. Lakatos Frigyes (Bicske), 10 K., Montskó Ferenc 20 K., Akócs János gőzmalomtulajdonos 100 K.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vételnél a legelőszertűbb és legolcsóbb az apróhirdetéseken hirdetni. Egyszeri apróhirdetés két sorig 40 fillér, vastagabb betűkkel 80 fillér. Minden további sor 10 fillér. Apróhirdetéseket mindenkor előre fizetendők és a megjelent apróhirdetéseket után igazoló lapokat senkinek sem küldünk. Hirdetési helyek bérleténél nagyobb árendémények vannak. Hírszöveg között rendes betűkkel a hirdetés soronkint 40 fillér, vastagabb betűkkel 60 fillér. Olyan hirdetéseket, amelyek a közérkölsőt sértik, vagy bármilyen okból a sajtótörvénnyel ellentézőnek, nem közlünk. Ezen kikötés a nyiltéri hirdetésre és nyilatkozatokra is vonatkozik.

Lapárusítók utcai eladára jó fizetéssel felvétetnek. — Mint melléktalálkozások ízhető.

Racz-utca 37. sz. a. 150 centi m. hosszú kályha eladó. Terebme vagy vendéglőbe alkalmas.

Kiadó azonnál, esetleg február 1-re Lépcső utca 2. sz. a. egy szoba és konyha. Megtudható Fuchs Endréné Szögény-Marich-u. 3.

Egy udvari egyzobás külön lakás 120 korona évi lakbér és 12 korona vízdíj, mosókonyha használatlalt február 1-re kiadó, Felsőkirálysor 20. szám. alatt.

Fütti való nád és régi épületfa olcsón eladó. Kszariner F. és Pinte. testvéreknel.

4 szobás lakás fűdőszobával és nagy üzletihelyiséssel Kossuth-utca 4. szám alatt azonnál kiadó. Budai utca 28. sz. ház könyv fizetési feltételekkel azonnál eladó. Bövebbet Kossuth-utca 4.

Rokkant katonák jó keresetű juthatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap, november hó 13 és 14 én: Kizárólagos joggal. Harmadik eresztés.

Göre Marcsa lakodalma.

Vidám falusi vigjáték 4 felv. Nagyszabású pótműsor. Szombaton 3 előadás 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap 4 előadás 3, 5, 7 és 9 vasárnap.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. mindennemű díszek.

Nagy választék szőrmegarnitúrákban.

Bőrcomode és sarcipók. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városházter. —